

Uitzicht over het einde heen - Daniël 12

Psalm 140 : 7, 13

Psalm 33 : 10

Psalm 90 : 1, 9

Psalm 93 : 2, 3, 4

Psalm 42 : 5, 7

‘Maar u, ga heen tot het einde, want u zult rusten, en u zult opstaan in uw bestemming, aan het einde van de dagen’. Daniël 12:13

Gemeente,

In het slot van het boek Daniël staat de vraag naar het einde centraal. Steeds klinkt die vraag, wanneer het einde komt. Een vraag die engelen uit de hemel stellen, maar die ook Daniël stelt in vers 8: ‘Mijn Heere, wat zal het einde hiervan zijn?’. Zo wordt de vraag naar het einde gesteld. We zijn in de laatste uren van 2019 aangekomen. Het einde van een jaar en dat is natuurlijk relatief. We staan daar even bij stil als de klok de grens van 12 uur nadert. Het heeft altijd een bijzondere sfeer, zo’n Oudejaarsavond. Wij zijn ook mensen van de tijd, wij mensen beleven de tijd. Het jaar 2019 is voorbijgegaan. We deden ons werk. Jullie gingen naar school. We mochten vele zegeningen ontvangen uit Gods genadige hand. Anderen maakten zorgvolle dagen door. In verschillende families viel er een lege plaats. Een lege plaats die wij vanavond extra ervaren. Of er waren andere moeilijke dingen. Het einde van een relatie of er waren andere dingen die wij moesten loslaten. We ervaren iets van dat woord einde. Maar in het slot van het boek Daniël is het geen negatief woord. Het einde, daar wordt zelfs naar uitgezien. Wij mensen beleven dat woord einde niet altijd positief. Als je contract eindigt, als een opdracht wordt beëindigd of andere dingen in het leven. Wij leven in vrijheid, in welvaart, in vrede. Daar mogen we op Oudejaarsavond ook wel even bij stilstaan. In het Midden-Oosten wordt verlangend uitgezien naar het einde van de oorlog die nu al zoveel jaren voortgaat.

In de Bijbel betekent het woord ‘einde’ niets minder dan verlossing. Daarom wordt er naar uitgezien. Daarom wordt ook steeds de vraag naar het einde gesteld. Er verschijnen opnieuw twee engelen aan Daniël. Engelen waar Petrus het in zijn zendbrief schrijft dat zij begerig zijn om in deze dingen in te zien. Daniël staat nog steeds aan de oever van de Tigris. Zo is dat al vanaf het tiende hoofdstuk. Het slot van het Daniël vormt een geheel. Daniël vertelt dat hij twee anderen zag staan, twee engelen, de één op de oever van de rivier, en de ander aan de overkant op de oever van de rivier. Daar is ook de Man gekleed in linnen, die in hoofdstuk 10 is verschenen aan Daniël. Een van de engelen vraagt het aan de Man, aan de Man met een hoofdletter: ‘Hoelang duurt het nog voordat er einde komt aan deze wonderlijke dingen’. Wat heeft Daniël veel te horen gekregen. Wonderlijke dingen werden aan hem geopenbaard. De opkomst van aardse koninkrijken, maar ook hun ondergang. Hij zag de dieren opkomen uit de zee, maar ook de ondergang van die geweldige monsters. Hij zag de ondergang van Gods vijanden en de vijanden van Zijn volk. Geschiedenis, nog voordat het ging gebeuren. Wonderlijke dingen. Soms ook om bevreesd van te worden. Nu wordt gevraagd naar de termijn, hoe lang het nog duurt. Er wordt gevraagd naar het einde.

Alle ogen zijn gericht op de Man die gekleed is in linnen. Hij bevond Zich boven het water de rivier. En Hij hief Zijn rechter- en Zijn linkerhand op naar de hemel en zwoer bij Hem Die eeuwig

leeft. De Kanttekeningen van de Statenvertaling verwijzen terug naar hoofdstuk 7. Daar is Hij ook verschenen. Het is Christus de Heere Die aan Daniël verschijnt. Iemand als een Mensenzoon. Hij kwam met de wolken van de hemel. In dat hoofdstuk wordt ook beschreven hoe er tronen werden geplaatst voor de Oude van dagen. Voor God, Die er voor alle eeuwen geweest is, nu is, en in alle eeuwigheid zal zijn. Toen naderde deze Mensenzoon en aan Hem werden gegeven heerschappij, eer en koningschap. Nu verschijnt Hij opnieuw, gekleed in linnen. Linnen, dat is de kleding van een priester. Hij is de grote Hogepriester, Die vanuit de hemel komt. Het wit van het linnen staat in contrast met alle duisternis van de wereld. De Zoon des mensen is gekomen om zondaren met God te verzoenen. Gekomen in de kribbe van Bethlehem. God met ons, dat zegt de naam Immanuel. Het is nog eeuwen voor Zijn komst, daarom is het boek Daniël zo'n wonderlijk boek.

De Man in linnen gekleed geeft antwoord op de vraag naar einde. Maar eerst legt Hij een getuigenis af. Hij legt een eed af. Hij zweert met Zijn rechter- en linkerhand bij Hem die eeuwig leeft. De koningen van de aarde brachten dood en verderf. Het was een lange geschiedenis van moord en overspel. Maar God is de God van het leven. De God Die eeuwig leeft. Op Hem wijst de Man met beide handen. De HEERE is van eeuwigheid en tot in eeuwigheid. Dat gaat ons bevattingsvermogen te boven. Het gaat ons besef van de tijd te boven. Vanavond worden wij gebracht voor Zijn aangezicht. Voor Hem Die eeuwig leeft. De Schepper van het leven. De Onderhouder van het leven. In de Bijbel leren wij Hem kennen, daarin openbaart God Zich aan ons. Denk aan Psalm 90 over de eeuwige God: 'Heere, U bent ons een toevlucht geweest van generatie op generatie. Al voor de bergen geboren waren en U de aarde en de wereld voortgebracht had'. Dat is een bijzondere formulering die Psalm, de bergen zijn een keer geboren, zoals wij mensen geboren worden. Die onverzettelijke bergen. 'Ja, van eeuwigheid tot eeuwigheid bent U God'. Deze God kent ons mensen, ook op een Oudejaarsavond. Wij leven voor Gods aangezicht. Zo mogen wij het oude jaar besluiten en straks het nieuwe jaar ingaan. Wij mensen met onze gedachten, met onze zorgen. We denken misschien aan een bepaalde datum in onze agenda. We denken met zorg aan onze kinderen, onze kleinkinderen. Maar God kent onze zorgen. Daarom vraagt diezelfde Psalm: 'Laat Uw werk aan Uw dienaren gezien worden, Uw glorie over hun kinderen. De liefelijkheid van de Heere, onze God zij over ons; bevestig het werk van onze handen over ons, ja, het werk van onze handen, bevestig dat'.

De Man in linnen zweert bij Hem Die eeuwig leeft. Juist daarom kan de Man in linnen, Christus, ook antwoord geven op de vraag naar het einde. 'Het einde komt na een vastgestelde tijd, na vastgestelde tijden en een helft'. We hebben diezelfde tijdsaanduiding ook gehoord in Daniël 7:25. Het is een vastgestelde tijd, een bestemde tijd. De tijd is door God vastgesteld en bepaald. Niemand kan die tijd verlengen of inkorten. Wat betekent deze tijdsaanduiding? We komen dezelfde woorden ook tegen in het boek Openbaring. Er zijn twee manieren om het uit te leggen. De eerste is dat we het getalsmatig lezen. Eén plus twee, plus een half, is drie-en-een-half en dat is de helft van zeven. Zeven is de aanduiding van Gods werk. Dan is de betekenis dat het werk van de antichrist halverwege wordt afgebroken. We kunnen de aanduiding ook zo lezen, dat de bange tijd een beginfase kent, een tijd, gevolgd door een veel ergere periode, tijden. Maar in de volgende fase, halverwege, komt het moment dat de HEERE ingrijpt. Duidelijk is hoe dan ook dat er een einde komt aan alle dingen. En dat einde ligt vast in Gods besluit. Het einde ligt in Gods hand. De tijd wordt volgemaakt en alles zal gaan zoals het in Gods boek staat geschreven. Hij heeft de tijd bepaald. Zo leven wij door de hoop op God. Zo weten ook wij dat onze tijden in Gods hand zijn. We zingen in het een Psalm: 'U zult

mij leiden door Uw raad en daarna zult U mij in Uw heerlijkheid opnemen'. Er komt een einde aan al deze dingen, dat is de troost die Daniël ontvangt. En dat is ook wel nodig, want we lezen in vers 7 over de hevige verdrukking. Maar God stelt de grens. Een einde aan de macht om het heilige volk stuk te slaan. Het betekent verlossing. Verlossing, dat ook alles te maken met de Man in linnen gekleed. We zien hier Hem in Zijn goddelijke macht. Straks wordt Hij geboren in de stal van Bethlehem. Hij wordt in doeken gewikkeld en gelegd in een kribbe. Dan legt Hij al Zijn waardigheid af. Hij wordt een Mens onder de mensen. En dat is het begin van Zijn vernedering. Hij wordt verworpen, gekruisigd, begraven en daalt neder ter helle. Om ons mensen en om onze zaligheid. De Man gekleed in linnen. Zo is Hij de grote Priester Die het grote offer brengt. Zo staat Hij op uit de doden. Zo gaat Hij terug naar de hemel. Zo komt Hij terug op de wolken van de hemel.

Op deze Oudejaarsavond komt het licht van Christus tot ons. Iedere zondag hebben wij de verkondiging gehoord. De woorden van het eeuwige leven. Bij zoveel andere gelegenheden, op zondagsschool, catechisatie, de Bijbelkring. Woorden van zaligheid. En dat bepaalt ten diepste de koers van ons leven. Natuurlijk kijken wij het nieuwe jaar in. Je bent mens met verwachtingen, met hoop op nieuwe perspectieven, hoop op geluk en voorspoed. Bij al die verwachtingen is wel nodig om hoger te zien. Christus wijst op Hem Die eeuwig leeft. Christus geeft aan dat wij richting het einde gaan. Het einde van alle dingen is nabij. Weest dan nuchter en waakt in de gebeden. Leef als christen. Besef ook dat je leven tijdelijk is. Weet boven alles dat onze tijden in Gods hand zijn. Wat is eigenlijk een jaar, zeker als je erop terugkijkt? Maar Gods trouw is eeuwig. Gods trouw is iedere morgen nieuw. Laten we instemmen met het gebed van Mozes, dat God het werk van onze handen bevestigt en dat Zijn liefelijkheid zij over ons en onze kinderen. Waar moeten we het anders van hebben, waar moeten het anders van verwachten? Aan onze kant is alleen maar zonde, zijn alleen maar tekorten. Wij staan rood, wij staan in de schuld. De koers van ons leven schiet door de nul grens. Christus heeft betaald met Zijn eigen bloed. En dat is voor mij de bron van het leven. Dat alleen, maar ook dat geheel.

Voor Daniël is het niet direct duidelijk. Hij hoort het wel, maar hij begrijpt het niet. Dan stelt hij dezelfde vraag die ook de engelen hebben gesteld: 'Mijn Heere, wat zal het einde hiervan zijn?' Hij krijgt antwoord. Hij krijgt een opdracht, namelijk om deze woorden geheim te houden tot de tijd van het einde. De Kanttekeningen leggen het zo uit dat hij het geheim moet houden tot de hele profetie klaar is. Voor dat moment mag het niet openbaar worden. Maar het wordt Daniël niet verboden om het de godzalige Joden te openbaren tot hun troost, zeggen de Kanttekeningen. God bewaart Zijn eigen woorden. Wie het Woord van God bewaart wordt door God bewaard in het uur van de verzoeking. Hij zal Zelf voor Zijn Woord zorgen. We zien dat Daniël geen antwoord krijgt op de vraag naar het wanneer. Daniël ziet dat zich een scheiding gaat voltrekken. Er zijn twee soorten mensen, goddelozen en Godvrezenden. Een scheiding tussen mensen die God kennen en mensen die Hem niet willen kennen of die Hem ont-kennen. Godvrezenden, dat zijn de verstandigen. Zij weten van Gods Woord, van Zijn raadsplan. Velen zullen gereinigd worden, wit gemaakt en gelouterd worden. Alle vuil van de zonde en alle ongerechtigheid wordt eraf gewassen. Wat overblijft, is alleen dat heldere wit. Daar is de HEERE juist in die bange tijd mee bezig. Het is een tijd van loutering voor de kerk. Gelouterd, dat woord verwijst naar het werk van een goudsmid die het goud in het vuur brengt. De kerk van God begrijpt dit, zegt vers 10. Maar de vijanden van God begrijpen het niet. De kerk van God zal straks zonder vlek en rimpel zijn voor Hem als de Bruid van het Lam.

Vervolgens hoort Daniël hoeveel de dagen nog zijn. Er wordt gesproken 1290 dagen en 1335 dagen. Dat is de tijd die de antichrist krijgt. Er is een grens gesteld en God bepaalt die grens. Het zijn symbolische getallen en voor de meeste Bijbeluitleggers blijven deze getallen een raadsel. Uiteindelijk weet alleen de God de Vader de dag en het uur van de wederkomst. Wat voor ons van belang is, zijn deze woorden: 'Welzalig is hij die blijft verwachten'. Daniël mag gaan slapen, dat is sterven, hij mag gaan rusten en opstaan. En dan voor altijd thuisgekomen. Zo is het slot van het boek Daniël. Ontroerend einde. 'Maar u, ga heen tot het einde, want u zult rusten'. De HEERE buigt Zich over Zijn oude dienstknecht heen. Zijn werk op deze aarde is klaar. Hij mag gaan rusten. Hij ontvangt de rust die overblijft voor het volk van God. Het aardse Kanaän heeft Daniël nooit teruggezien. Maar God geeft hem nu uitzicht naar een beter vaderland. Vanuit het verre Babel naar het hemels Jeruzalem. God heeft hem geholpen, bewaard in alle gevaren. Toen Daniël jong was en werd opgeleid aan het hof van de koning. God bewaarde zijn vrienden toen de vurige oven voor hen werd opgestookt. Hij heeft Daniël bewaard in de leeuwenkuil. Daniël bleef de HEERE trouw. Hij heeft de profetieën die aan hem zijn geopenbaard, ontvangen en opgeschreven.

Nu zegt God tegen hem: 'Ga heen tot het einde'. Maar dat einde is rusten. Op hoopvolle wijze, op troostvolle wijze wordt hier gesproken over het einde. Wij denken liever niet aan het einde van ons aardse leven. Wij schuiven dat voor ons uit. Vanavond is het toch goed om daar aan te denken. De vraag naar het einde. Zijn wij straks klaar om te gaan? Zoals Simeon in de tempel zong: 'Zo laat Gij Heere Uw knecht naar het woord hem toegezegd, thans henegaan in vrede'. Het slot van het boek Daniël is een van de plaatsen in het Oude Testament waar het duidelijkst wordt gesproken over het toekomstige leven. Over het leven na dit leven. Samen met het slot van de profeet Jesaja. Daar horen we het ook: 'Want zie, Ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde. Aan de vorige dagen zal niet meer gedacht worden, ze zullen niet meer opkomen in het hart. Een wolf en een lammetje zullen gezamenlijk weiden'. Het is een toekomst van vrede. Het is de belofte van de opstanding aan het einde van de dagen. Opstaan in uw bestemming. Daniël, je zult voor altijd thuiskomen.

Wat is het geheim van Daniëls leven? Dat is de God van Daniël. Hij kwam al vroeg in zijn hart wonen. Hij kwam daar met Zijn genade en Zijn Geest. Hij heeft aan Daniël geleerd om de wapens van het Woord en het gebed te hanteren in de geestelijke strijd. Nu haalt God hem thuis. We ontvangen uitzicht over het einde heen. Maar dat einde is niet het grote niets. Mensen die niet geloven, houden het daarop, dat het voorbij is. Gods Woord spreekt over opstaan in uw bestemming. Gods Woord spreekt over het toekomstige leven. Er is tweërlei bestemming. Sommigen zullen tot eeuwig leven, anderen tot smaad, tot eeuwig afgrijzen. Dat is een indringend woord. Voor Gods kind is er de belofte van de zalige opstanding. Eeuwig leven, dat is onvoorstelbaar groot en mooi. Hoe groot de vrede en de rust straks zullen zijn, daar kun je nu nog geen voorstelling van maken. Soms ervaar je er iets van, door te leven in de nabijheid van de HEERE. Op een stille avond onder een donkere hemel vol sterren. Op een vroege morgen, als de zon opgaat. Straks zal het licht van Christus definitief komen. Het einde van de tijden is een nieuw begin voor allen die van Christus zijn. Zoek de HEERE, terwijl Hij te vinden is. 'Een ieder die de Naam van de HEERE zal aanroepen, die zal zalig worden'.

Amen

Lage Vuursche, 31 december 2019